

Genç MALUMAT

BİLİM • KÜLTÜR • ARAŞTIRMA • EĞLENCE

SAYI 5 • 2021

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE ÖĞRETMENLİK

Şehit Osman Arslan Kız AİHL
Müdür Yardımcısı Mustafa EKER'in
kaleminden | 04

METaverse DİJİTAL DÜNYA

Artırılmış sanal gerçeklik cihazları
ile zihinsel olarak hissedilen algısal
evren üzerine | 08

NURETTİN TOPÇU

Fikir adamı, ahlak felsefecisi,
akademisyen ve Mehmet Akif
sevdalısı yazar hakkında | 17

ŞEHİT OSMAN ARSLAN KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ FEN VE SOSYAL BİLİMLER PROJE OKULU

Okulumuz 2016-2017 eğitim öğretim yılında açılmıştır. 2017-2018 eğitim öğretim yılında Fen ve sosyal Bilimler Uygulayan Program Okulu, 2018-2019 eğitim öğretim yılında da Fen Sosyal Bilimler Uygulayan Proje Okulu olmuştur. İlk iki sene karma öğrenci alan okulumuz, Fen ve Sosyal Bilimler Proje Okulu olduktan sonra sadece kız öğrenci almaya başlamıştır. Böylelikle okulumuz Çorum'un tek kız proje İmam Hatip Lisesi Okulu olma özelliğine kavuşmuştur. Okulumuz, 2017-2018 eğitim öğretim yılında bünyesinde İmam Hatip Orta Okulu açılarak ortaokul düzeyinde de eğitim vermeye başlamıştır. Okulumuz şehir merkezinden uzakta, geniş ve ferah fiziki mekanlarıyla eğitime elverişli bir ortamda öğrencilerimize hizmet vermeye devam etmektedir.

Öğrencilerimizin fen ve sosyal bilimler alanında çağın gereklerine göre yetiştirilmesi önceleyen okulumuz, bunun yanında dinimizin de doğru kaynaklardan ehil öğretmenlerden öğrenilmesini ve öğrenilen bilgilerin hayata geçirilmesini önemsemektedir. Bu amaçlar doğrultusunda seçkin eğitim kadromuz öğrencilerimizi geleceğe hazırlamak için çalışmaktadır. Okulumuz ismini 15 Temmuz şehitlerinden olan Çorumlu Şehit Osman Arslan'dan almaktadır.

ÖN SÖZ

Kıymetli Genç Malumat Dergisi okurlarımız,

5. sayımızla birlikte 2021 yılının da son sayısını sizlere sunuyoruz. Metaverse ile sanal dünya ve gerçek dünya arası köprü kurup Ali Kuşçu'nun astronomi sevdasından Lucy uzay aracı ile asteroitlerin incelenmesine kadar arşa uzanacağız. Dünyada insan nüfusunun en yoğun olduğu ülkelerden Hindistan'a büyüteç uzatıp oradan farklı kıtalardaki lezzetleri keşfedeceğiz. Edebiyat dünyamızdaki önemli değerlerden Nurettin Topçu'nun hayatına göz atıp oradan geleneksel Türk tiyatrosuna perde açacağız. Manevi bir değere sahip olan sahabe Suheyb-i Rumi'nin Çorum ile yollarının kesişmesinden ve bu güzide şehre nasıl konuk olduğundan bahsedeceğiz. İslamın şartlarından biri olan namazın bu yönünün yanı sıra insan vücuduna faydaları hakkında sağlığı da ilgilendiren önemli bilgiler nakledeceğiz. Salgın sürecinde toplumdaki farklı yaş düzeyindeki bireylerin ne şekilde etkilendiğine psikolojik olarak yaklaşıp ata sporlarımızdan olan atlı cirit sporunun heyecanına ortak olacağız.

Bu sayımızı 24 Kasım'da kutladığımız "Öğretmenler Günü" vesilesi ile eğitim yaşamımıza katkı sunan öğretmenlerimize ithaf ediyoruz. Geçmişten anekdotlar ve öne çıkan hatıralar ile tarihsel süreçte öğretmenliğin nasıl olduğuna dair okulumuz müdür yardımcısı Mustafa Eker'in kaleme aldığı yazısı ile değineceğiz.

Bu sayımızda da farklı ve ilginç konularla sizi derginin içine çekerek bilgi deryasından üzerinize damlalar düşürmeye gayret edeceğiz.

EDİTÖR

ÇORUM
ŞEHİT OSMAN ARSLAN
KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ
FEN VE SOSYAL BİLİMLER PROJE OKULU
GENÇ MALUMAT DERGİ EKİBİ

Yılı: 2021 Sayı: 5

Genç Malumat Dergisi İmtiyaz Sahibi
Şehit Osman Arslan
Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi

Genel Yayın Yönetmeni
Şahin ÇALIŞKANOĞLU

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Esma ÇAVIŞ
Mustafa EKER

Editör
Çağlar AKTÜRK

İletişim
Üçtutlar Mah. Gülkent 1. Cad. No:26
Merkez-Çorum
Tel: 0 (364) 260 1119
Web: sehitosmanarslanaihl.meb.k12.tr

Araştırma ve Yazar Grubu

Arzu KARAYEL
Aysu GELİR
Ayşe TAN
Berru BAYCU
Beyzanur KODAZ
Elif Şevval YILMAZ
Elif Zişan CAN
Esra ÇATAL
Gizem ÖZÇETİN
Hanne Sıla ÇUBUK
Sude Naz IŞITAN
Şeyma TÜRE

Denetleme ve İnceleme Grubu

Ahsen AKIŞ
Aleyna KAYA
Fatma CEYLAN
Hafize Beray KÜLAHÇI
Melike Erva SEVEN
Rana YOLCU
Ünzile GÖKMEN

İçindekiler

BÖLÜMLER

- 04 Konuk Kalem
- 08 Teknoloji
- 11 Ülkeler Kültürler
- 15 Uzay
- 17 Edebiyat
- 20 Psikoloji
- 22 Bilim
- 26 Tarih
- 29 Kıtalar Lezzetler
- 31 Sağlık
- 33 Spor
- 35 Sanat
- 38 Eğlence
- 40 Kaynakça

KAPAK KONUSU

"24 Kasım Öğretmenler Günü" vesilesi ana temamızı "Geçmişten günümüze öğretmenlik" olarak belirledik. Bu konuda okulumuz müdür yardımcısı Mustafa Eker'in kaleme aldığı yazısı

Ülkeler Kültürler

Kozmopolit ve kalabalık ülke Hindistan hakkında

Bilim

Astronomi bilgini Ali Kuşçu hayatı ve eserleri hakkında

Tarih

Sahabe Suheyb-i Rumi ve Çorum şehrinin kesişimi hakkında

Spor

Geleneksel ata sporlarımızdan atlı cirit hakkında

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE ÖĞRETMENLİK

MUSTAFA EKER

ÇORUM ŞEHİT OSMAN ARSLAN AİHL
OKUL MÜDÜR YARDIMCISI

Eğitim sadece çocuğu okula gidenleri ilgilendirmiyor. Eğitim bir ülkenin tüm kesimlerini doğrudan ilgilendiren tartışmasız en önemli konusudur. Eğitimi anlaya bilmek için bu işin temel noktası olan öğretmenlerin yani öğretmenlik mesleğini iyi tanınması gerekir.

Bir arkeolog düşünün, değerli parçaları yeryüzüne çıkaran; bir mühendis düşünün, parçalardan bütün yaratan; bir mimar düşünün, o bütünü süsleyen; bir yenilikçi düşünün, onu sürekli geliştiren... Şimdi de tüm bunları aynı anda yapabilecek kadar güçlü ve bir o kadar da kıymetli birini düşünün. O ki toplumun içinden nice cevherler bulur, çıkartır, onları işler, bir araya getirir, süsler, geliştirir, ıslı ıslı yapıp topluma geri sunar. Evet, o kişi öğretmendir.

Öğretmenlik nedir?. Öncelikle öğretmenlik mesleğinin tarihsel serüvenini gözden geçirelim. Geçmişten günümüze kadar çeşitli aşamalardan geçti öğretmenlik.

Dünyanın en önemli mesleklerinden biri olan öğretmenlik çeşitli aşamalardan geçerek günümüze geldi. Her medeniyet bu mesleğe önemli katkılar yaptı ve gelişmesini, ilerlemesini sağladı. Örneğin, "İlk çağ medeniyetlerinde öğretmenlik" deyince aklımıza ilk çağlarda insanların hayatta kalabilmek için çeşitli aletler geliştirmeleri ve bunların nasıl kullanılacağını birbirine öğretmeleri geliyor. Diğer taraftan anne ve baba çocuğa ilk bilgileri öğrettikleri için ilk öğretmenler olduklarını söyleyebiliriz. İlkel toplumlardan itibaren dini törenleri yöneten kişilerin, dini kural ve öğretileri insanlara öğretmesi de bu mesleğin teolojik yanı olarak tanımlanabilir.

Sümerler ve Eski Mısır'da eğitime ve öğretmenlik mesleğine büyük önem veriliyordu. Budist Çin ve Hindularda da öğretmenin apayrı bir yeri vardı. Örneğin Konfüçyüs, Çin tarihinin en özel öğretmeni olarak anılıyor. Konfüçyüs'e göre, bir kimse sürekli yeni bilgiler elde ederek eski bilgisini geliştirmeye çalışırsa o kimse başkalarının öğretmeni olabilir. Antik Yunan'daki sofistlerin tarihin ilk ücretli öğretmenleri olduğu söyleniyor. Sofistler; gramer, retorik, diyalektik, ahlak, hukuk ve tarih gibi dersler veriyorlardı. Yine bu dönemde Platon "Öğretmenlik Tanrı mesleğidir" diyor.

Roma'nın yükseliş döneminde imparatorların çoğu öğretmenlere özel saygı gösteriyorlardı. Öğretmenlere ev ve maaş da verilebildiği gibi, vergi de alınmıyordu. Ortaçağ Hristiyan dünyasında din adamları Öğretmen rolüne büründüler. Doğal olarak eğitimde temel ilke de, "Her bilgi ilahidir ve Tanrı'ya ulaşmada kullanılır" şeklinde oldu. Bu dönemde aynı zamanda din adamı da olan öğretmenler, dini bilgilerinin yanı sıra okuma-yazma ve dil öğretiyorlardı. Ortaçağ İslam dünyasında Hz. Muhammed (SAV) vahiyler yoluyla gelen Allah emirlerini insanlara aktardı ve öğretti. O anlattığı, öğrettiği şeyleri yaşayarak en güzel şekilde örnekte oldu. Getirdiği hak din ve kurduğu devlette öğretmenler yetiştirdi.

İslamın ilk öğretmeni Mus'ab b. Umeyr (r.a.)

Güzel ahlakıyla insanların gönüllerini kazanan genç öğretmen Mus'ab b. Umeyr (r.a.), İslam davası uğruna içinde yaşadığı zevk'üsefadan yüz çevirerek Müslümanların gönüllerinde apayrı bir heyecana vesile olmuş ve olmaya devam etmektedir.

Hz. Muhammed(SAV)'in insanları İslam'a davet ettiğini duyan Mus'ab bin Umeyr(r.a.), İbnErkam'ın evine gelerek İslam'ı kabul eder. Müslüman olduğunu duyan akrabaları onu hapseder. Müslümanların Habeşistan'a hicret edeceğini duyan Mus'ab, kaçarak hicret kervanına katılır ve Habeşistan'a gider.

Bir süre sonra Habeşistan'dan döndü. Medineliler'den bir grup İslam'ı kabul etti ve Hz.Muhammed(SAV)'den kendilerine İslam'ı anlatacak öğreticiler talep etti. Bu görev Mus'ab bin Umeyr(r.a.)'e verildi. Medine'de Es'ad bin Zübare'nin evinde kalan Mus'ab bin Umeyr (r.a) birer ikişer gelen Medinelilere İslam'ın esaslarını öğretti. Medine'ye ilk hicret eden sahabiMus'ab bin Umeyr'dir. Kendisine verilen bu görev dolayısıyla Mus'ab(r.a.), İslam'da ilk öğretmen olarak kabul edilir.

Selçuklu ve Osmanlılarda da müderrislere, alimlere büyük önem veriliyordu. Yani İslam coğrafyasında da öğretmenlik büyük bir öneme sahipti.

"Bu çamurlu kaftan sandukama konsun!"

Mısır Seferi dönüşünde bir ara İbn-i Kemâl hazretlerinin atının ayağından sıçrayan çamur, Padişahın kaftanını kirletmişti. İbn-i Kemâl mahcup olup, atını geriye çekerek ne yapacağını şaşırdı. Ancak Yavuz Sultan Selîm Han ona dönerek tarihe geçen şu sözü söyledi:

"Üzülmeğiniz, âlimlerin atının ayağından sıçrayan çamur, bizim için ziynettir, süstür ve şereftir. Vasiyet ediyorum, bu çamurlu kaftanım, vefâtımdan sonra sandukamın üzerine örtülsün!.." Yavuz Sultan Selim Han'ın bu vasiyeti yerine getirilmiştir.

FATİH'İN HOCASINA OLAN SAYGISI

Yaramaz Fatih

Fatih, küçükken oldukça yaramaz bir çocuktur. Yaramazlıklarının her birinde derin zekası ve ince becerisi hissediliyordu. Ayrıca cezalardan ve suçlamalardan kurtulmanın yolunu elbet buluyordu. O dönemlerde Fatih'in hocalığını Osmanlı Devleti'nin çok önemli bilim adamlarından olan Akşemsettin yapıyordu. Fatih haylazlıklarına onun yanıdayken de devam ediyor, hocası Akşemsettin'in canını oldukça sıkıyordu. Hocası Akşemsettin ona kızdığında "Ben padişahın oğluyum, bana bir şey yapamazsın." diye ikazda bulunuyordu.

Çaresiz Hoca

Akşemsettin bütün bunlara rağmen yine de çok başarılı bir öğretmendi. Fatih'in ahlak ve bilgisini oluşturan yapının temel taşının sağlayıcısıydı adeta. Ancak konu Fatih'in yaramazlıkları olunca işler karışıyordu. Akşemsettin, Fatih'i babasına şikayet etmeyi doğru bulmuyordu. Babasını kullanarak yaramazlıklarını sürdürmesinin bir şekilde önüne geçmesi gerekiyordu. Ama yaramazlıkların sonu gelmeyince ve Fatih aynı cümleyi tekrar ettikçe buna mecbur kaldığını üzülerek gördü. İstemeyerek de olsa Fatih'in babası II. Murat'ın huzuruna çıktı. Olup bitenleri tek tek anlattı.

II. Murat'ın Planı

II. Murat için Akşemsettin, çok değerli bir bilim adamı olmasının yanı sıra geleceğin padişahını yetiştiren bir öğretmendi. Padişahın bile öğretmene saygıda kusur etmemesi gerektiğini biliyordu. Bunu Fatih'e de öğretmesi gerektiğini düşünerek bir plan yaptı. Planını hemen Akşemsettin'e anlattı. Akşemsettin bu plan karşısında oldukça şaşırdı. Fakat padişahın emri ile bütün endişelerine rağmen planı uygulamak zorunda kaldı.

Fatih'in Şaşkınlığı

Ertesi gün Fatih ve Akşemsettin ders yapıyordu. Fatih, her zamanki gibi arkasında koskoca bir padişahın olduğunu düşünerek ve buna güvenerek yaramazlıklarına devam ediyordu. Tam o sırada içeriye bir anda babası II. Murat girdi. Fakat içeri girerken ne kapıyı çalmış ne de dersi böldüğü için özür dilemişti. Akşemsettin derhal yerinden kalkarak padişaha dersi bu şekilde bölemeyeceğini sinirle söylemiş ve bir tokat atmıştı. Bunun üzerine padişah mahcup bir şekilde sınıftan çıkmıştı. Tekrar geldiğinde ise kapıyı çalmış dersi böldüğü için özür dilemişti. Bütün bu yaşananları Fatih hayretler içerisinde izlemişti. Hocasını korkutmaya çalıştığı babasının hocasından nasıl korktuğuna ve ona nasıl saygı gösterdiğine şahit olmuştu.

İşte Akşemsettin'in kulağına fısıldanan muhteşem plan, işte çocuk eğitimi. İşte onlar, işte biz...

Koskoca padişah sırf çocuğunu terbiyesi için gözünü kırpmadan tokat yemeği göze almıştı...

Bizler Öğretmenliğin ne kadar kutsal bir meslek olduğunu biliyoruz. Öğrenci merkezli eğitim diye diye kendini dünyanın merkezi gören gençler için üzgünüm, not vermek bunu iyice pekiştirecek. Velinin beklentisi ile yöneticilerin beklentisi arasında sıkışıp kalan öğretmen. Tüm bu beklentileri, basma kalıp cümleleri bir tarafa koyup, öğrenci benden ne bekliyor ya da ihtiyacının ne olduğunu farkında olmayan öğrenciye ayna tutup, bak kendini incele tanı demek görevimiz. Öncelikle kalbine dokunun öğrencilerinizin, ilerde her birinin kocaman bir yürek olduğunu göreceksiniz.

Bu tarihsel süreç, öğretmenlik mesleğinin önemini kavramamızda ve onun hayatın içinden gelen bir hayat mesleği olduğunu anlamamızda önemli bir referans oluşturmaktadır. Bu sayede öğretmenlik mesleği hem toplumsal yaşamda hem de insanların gönlünde önemli bir yere oturmuştur. Bunun devamlılığını sağlamak da öğretmenlerin en büyük görevidir.

Kısacası; Bir ülkede, öğretmen mutsuzsa, toplumun mutlu olmasını beklemekte pek doğru bir yaklaşım olmasa gerek.

METaverse

Teknoloji dünyasında son dönemlerin en çok konuşulan konu başlıklarından biri "Metaverse". Metaverse öylesine kapsayıcı bir terim haline geldi ki AR/VR uygulamalarından, online oyunlara yada 5G teknolojisine kadar farklı birçok alanda sıkça anılmaya başlandı.

Meta-universe ifadesinin kısaltılmışı olarak kullanılan Metaverse, gerçek ve sanal dünyanın bilim kurgu ile birleştiği bir 'dijital dünya' olarak tanımlanabilir yani kelime anlamı olarak "evrenötesi" anlamına geliyor. Metaverse tüm sanal dünyaların (çevrimiçi oyunlar, sanal toplantılar vb) ve internet üzerindeki içeriğin, Artırılmış Gerçeklik, Sanal Gerçeklik ve blockchain teknolojiler kullanılarak birleştirilmesi sonucunda oluşmuş, sanal ve gerçek olanın eş zamanlı deneyimlendirilebildiği bir tür yeni gerçeklik evreni & boyutu diyebiliriz.

Aslında Metaverse hakkında konuştuğumuz birçok şey şimdilik birer varsayımdan ibaret çünkü Metaverse evrenini tam anlamıyla oluşturabilecek bir teknolojik altyapıya henüz sahip değiliz. Metaverse'ün inşası üzerine sadece Meta (eski adıyla Facebook) değil aynı zamanda Microsoft, Epic Games, Roblox ve Nvidia gibi teknoloji devleri de uzun bir süredir çalışmalar yürütüyorlar. Örnek olarak Epic Games 2021 yılı başında sadece Metaverse alanındaki çalışmalar için 1 milyar dolara yakın yatırım aldı. Ayrıca geçtiğimiz sene Fortnite içerisinde düzenlenen TravisScott konserine 12.3 milyon oyuncu anlık olarak katıldı ve geleceğin sanal konser deneyimlerinin ne olacağına dair bir çok kişiye ilham verdi.

Dünyanın en büyük online oyunlarından birisi olan Roblox, kullanıcılar tarafından üretilen ve oynanan oyun içerikleri ile kapalı devre bir Metaverse evrenine dönüştü diyebiliriz. Ayrıca Z jenerasyonuna ulaşmayı hedefleyen Gucci, Nike, Lego gibi global markalar, Roblox içerisinde ticari sanal mağaza deneyimlerini sunmaya başladılar. Büyük teknoloji firmalarının yanı sıra sayısız girişim, Metaverse evreninde kullanıcıların taşıyacağı sanal avatarlar, kostümler ve eşyalar üzerine çalışmalar yürütmekte.

Örneğin bir çocuk pandemide doğum günü için parti vermek istiyor ve bunu arkadaşları ile birlikte Roblox'da kutlayıp kutlayamayacağını ailesine soruyor. Kullanıcıların çok sayıda oyun oynamasına ve oluşturmalarına imkan tanıyan bu platformda arkadaşları ile sanal avatarlar oluşturup takılıyorlar oyun oynuyorlar ve başka oyunlara geçiyorlar. Metaverse oluşturacak teknik altyapı ve içerik hazır olduğunda, kullanıcılar hem fiziksel hem de sanal dünyada eş zamanlı var olacaklar. Yani siz bugün Gazi caddesi üzerinde yürürken, sizin dijital avatarınız da eğer isterseniz Gazi caddesinin tamamen 3 boyutlu olarak tasarlanmış (veya kopyalanmış) dijital sanal ikizi içerisinde eş zamanlı olarak hareket edebilecek. Eğer cadde üzerinde yürürken Artırılmış Gerçeklik (AR) gözlüğü takıyor olursanız, aynı mekânın sanal gerçeklik versiyonu içerisinde bulunan tüm 3 boyutlu sanal objeleri, gerçek Gazi caddesi üzerinde sanki oradaymış gibi AR olarak görebileceksiniz.

Aynı PokemonGo karakterlerini gördüğümüz gibi, tek farkı artık sadece belirli bir oyuna ait karakterleri değil artık internet içerisinde yer alan her şeyi bu şekilde deneyimlemek mümkün olacak.

Bu şekilde sanal dünyanın daha sosyal bir ortam olabilmesi için olanak sunuyor. Gerçek hayatta yapılabilecek tüm eylemlerin sanal alemde de yapılabileceği söyleniyor. On yıl kadar sonra eğer Metaverse gerçekleştirilebilirse, geliştiricilerin şu an düşündüğünden çok daha farklı olacak olması muhtemel. Günümüzdeki internet deneyimi ile gelecekteki Metaverse'ü karşılaştıracak olursak; mevcut internet bilginin ve verilerin kullanıcılar tarafından karşılıklı olarak paylaşıldığı bir ortamken, Metaverse salt bilginin çok ötesinde tam anlamıyla kapsayıcı 3 boyutlu içeriklerin ve de deneyimin paylaşıldığı bir yer olacak. Çünkü artık web sitelerine veya sosyal ağlara bilgisayarların veya mobil cihazların iki boyutlu ve sınırları olan ekranlar üzerinden ulaşmak yerine, Sanal Gerçeklik (VR) veya Artırılmış Gerçeklik (AR) gözlükleri ile bağlanacağız. 2 boyutlu internet yerini 3 boyutlu kapsayıcı sanal ortamlara bırakacak.

Kullanıcılar dijital avatarlar ile dünyanın herhangi bir yerindeki sanal gerçeklik etkinliğine katılabilecek, etkinlikte sırasında satın aldıkları NFT tabanlı hediyelik eşyaları bulundukları gerçek ortam üzerinde Artırılmış Gerçeklik (AR) modunda görebilecek ve hatta bu sanal eşyaları diğer arkadaşları ile anlık olarak paylaşabilecekler.

Yeni kimliği ile Meta, Metaverse için "Sanal Gerçeklik (VR) ve Artırılmış Gerçeklik (AR) teknolojilerini kullanarak birbirine bağlı sanal deneyimlerin birleşeceği yeni bir evren" olarak tanımlıyor. CEO Mark Zuckerberg yazdığı Founder's Letter'da Metaverse'i, sadece bakmakla kalmayacağınız deneyimleyenebilen bir somutlaşmış internet alemi olarak nitelendiriyor. Sonrasında bunu, işe gitmeden ofiste olabileceğiniz, arkadaşlarınızla planladığınız bir etkinlik ya da ailenizle bulunacağınız bir aile etkinliğine sizi anında ışınlayacak bir hologram olarak örneklendiriyor. Yani kısaca tanımlamak gerekirse metaverse; sanal bir kamusal alan oluşturmayı vadediyor.

HİNDİSTAN

Güney Asya'da bulunan bir ülkedir. Dünyanın en büyük yedinci coğrafi bölgesi ve en büyük ikinci nüfusuna sahiptir. Resmi dilleri İngilizce ve Hintçedir fakat 22 adet daha dili bulunur. Hindistan, 15 Ağustos 1947'de Birleşik krallıktan bağımsızlığını ilan etmiştir.

Güneyinde Hint Okyanusu, batısında Umman Denizi ve doğusunda Bengal Körfezi bulunur. Batısında Pakistan, kuzeydoğusunda Çin, Nepal, Bhutan ve doğusunda Bangladeş ile Myanmar ülkeleri ile sınır paylaşmaktadır.

Hindistan'da daha birçok festival var fakat bunlar yazmakla anlatmakla bitmez. Bu festivallerden birkaç örnek verelim:

- Diwali festivali: Diwali, iyiliğin kötülüğe ve aydınlığın karanlığa galip gelmesini kutlayan 5 günlük bir festivaldir. Bu festivalde bütün ülke ışıklarla kaplanır. Geçtiğimiz günlerde yapılan festivalde insanlar havaya dilek balonu gönderirler.
- Ganesh Chaturthi: Hinduizm'deki en tanınmış ve saygı duyulan tanrı temsillerinden birisi olan Geneşa için düzenlenen bir festivaldir.
- Holi festivali: İyiliğin kötülüğe karşı zarafetini, sevgiyi ve bağışlayıcılığı temsil eden renkli bir festivaldir.
- Pushkar Deve Fuarı: Hindistan geleneksel kültürünün birçok önemli unsurunu da taşıyan fuar için her yıl 50.000'den fazla deve Pushkar çöllerinde boy gösteriyor. Pushkar Deve Fuarı'nda; güzellik yarışmasından dans gösterilerine, geçit töreninden çeşitli müsabakalara kadar develer ile yapılan pek çok ilginç ve eğlenceli aktivite yer alıyor.

Mutfağın temelini tohum ve taze otlar ile lezzetlendirilmiş yemekler almaktadır. Hint yemeklerinin özü, kokulu baskın baharatların doğru şekilde kullanımından geçer. Genel olarak körili yemekler, acı tatlı ve ekşi tatlarla bezenmiş yemekler ön plandadır. Köri başlı başına mutfağın yıldızıdır.

Hindistan'ın yemek kültüründe içecek olarak çay önemli bir yer tutar. Hintliler çayı sütlü içerler ve çayı şekerle kaynatırlar.

Hintliler arkadaş canlısı, iyimser, konuşmayı ve tartışmayı severler. Çoğunlukla dışa dönükler ve insanlar arasında olmayı tercih ediyorlar, gürültülü tatilleri ve partileri seviyorlar.

Hintliler, bireycilikten çok kolektivizm özelliklerine sahip olduklarından, başkalarının görüşlerine çok bağımlıdırlar ve çoğu kez bu görüşleri paylaştığı için başkalarının görüşlerine sanki kendilerininmiş gibi saygı duyarlar.(Kolektivizm, insanların doğası gereği birbirine bağımlı olduğuna vurgu yapan herhangi felsefi, politik, dini, ekonomik ya da sosyal görüştür. Bireyciliğin tam tersini temsil eder.)

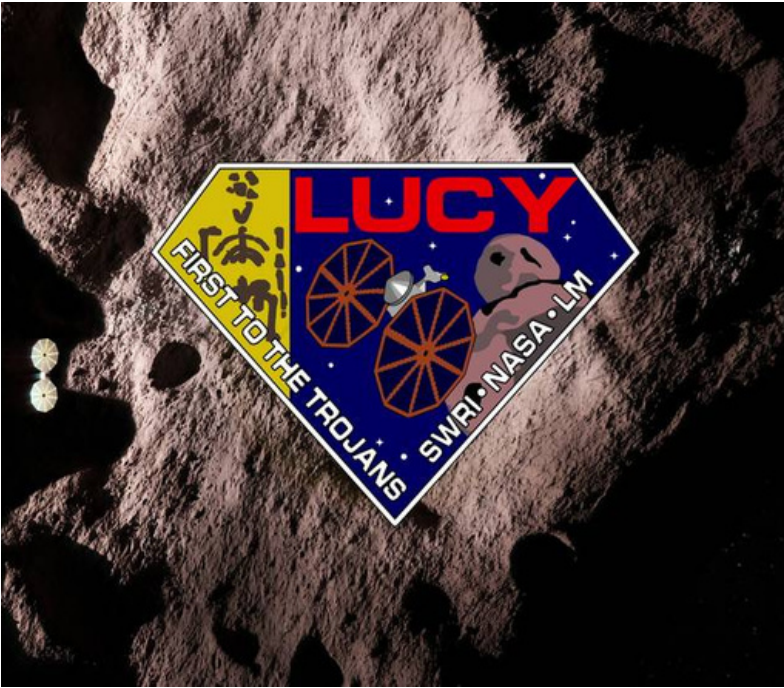

Hintliler için arkadaşlık çok önemlidir. Kolayca arkadaş olurlar. İlk bakışta, tüm Hintliler arkadaş gibi görünebilir çünkü çevrelerindeki insanlara karşı her zaman arkadaş canlısı ve kibarlar. Hindistan'daki çoğu insan bir yabancıya, hatta yabancılara bile yardım etmeye hazır. Burada yabancılar seviliyor ve onlarla konuşmak ve hatta bazen onları davet etmek için sabırsızlanıyorlar. Yer doldurulamaz bir Hint özelliği misafirperverliktir; Burada misafirlere krallar gibi davranılıyor ve onları memnun etmek için her şeyi yapıyorlar. Hintliler için en sevilen eğlence yollarından biri, bir fincan çay eşliğinde sohbet etmektir.

Bunları Biliyor Muydunuz?

- Dünyanın en çok yağış alan yerleşim yeri vardır.
- Hindistan'da normalin aksine 6 mevsim vardır. (Hindu takvimine göre 6 mevsim vardır: Yaz, sonbahar, kış, ilkbahar, muson mevsimi ve kış arifesi mevsimi)
- Dünyanın en kalabalık ailesi Hindistan'da yaşamaktadır.
- Hintlilere göre muhteşem kokulu yasemin çiçeği kutsal sayılır.(İnançlarına göre aşk tanrısının sembolüdür.)
- Satranç oyununu bulan ilk ülkedir.
- Dünyanın en kalabalık festivali Kumbh Mela uzaydan görünmüştür.
- Elmas ilk defa Hindistan'da çıkarılmıştır.

ASTEROİTLER ve LUCY

Asteroit kuşağı Mars ve Jüpiter'in arasında bulunuyor ama Truva asteroitleri -daha uzakta- Jüpiter'in yörüngesindeler. Truvalı asteroitler iki grup halindeler; bir grup Jüpiter'in 60°önünde diğer grup Jüpiter'in 60° arkasında bulunuyor. Önünde bulunan asteroitlere Yunanlı grup, arkasında bulunan gruba ise Truvalı grup. Bu adların kaynağı ise Çanakkale'de yapılan Truva savaşından kaynaklanıyor.

Güneş sistemi oluşurken büyük kütleler asteroitleri çekerek gezegenleri oluşturmuşlardır ama potansiyel denge noktalarında bulunan asteroitler gezegenleri oluşturamamışlardır. Bu yüzden çok uzun süreden beri oradalar. Bunlara gezegen fosilleri demek hiç de yanlış olmayacaktır. Önemli olmalarının nedeni burada yatıyor. Truva asteroitleri de uzun yıllardır potansiyel denge noktalarında bulunan asteroitlerdir. Bu yüzden Güneş sisteminin oluşumu hakkında bilgiler içeriyor olabilir. Oluşan potansiyel dengenin nedeni ise Güneş sisteminin iki büyük kütlesi olan Güneş ve Jüpiter'den kaynaklanıyor. Bu potansiyel denge noktalarına Lagrange noktaları diyoruz.

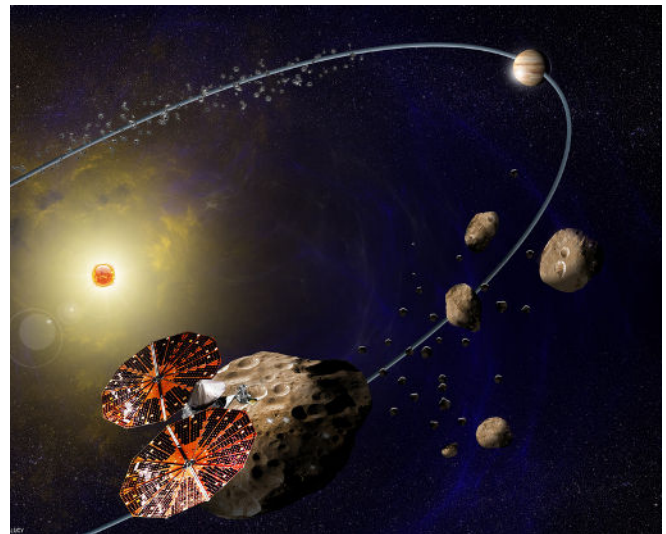
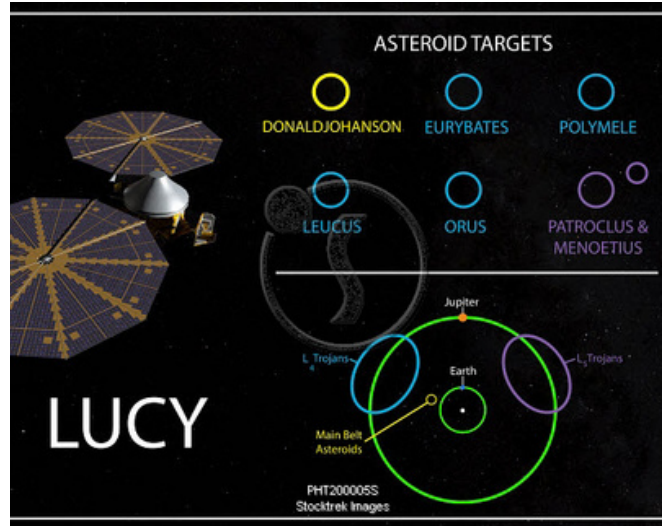
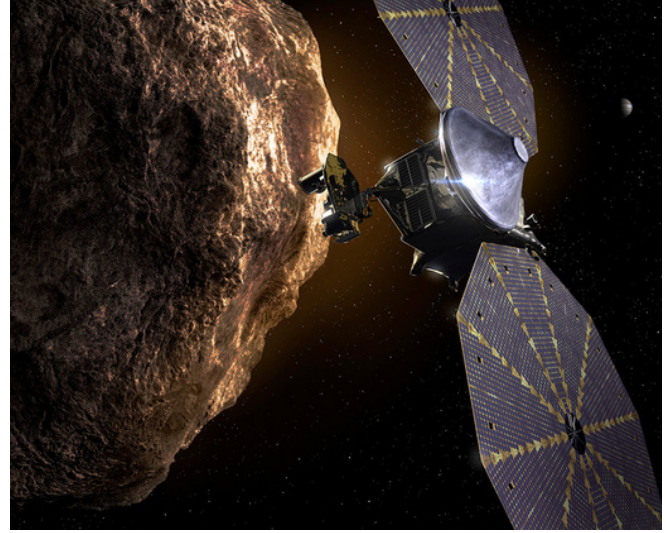
Truva asteroitleri hakkında sadece genel bilgiler bulunuyordu. Bunlara yeryüzünde bulunan teleskoplar ve Hubble ile biliyorduk ama LUCY, Truva asteroitlerine ilk defa gönderilecek uzay aracı olacak.

"Asteroitlerin halkaları var mı? " işte bu sorunun cevabını da 12 yıl boyunca arayacak.

İlk keşfedeceği asteroit ise Donald Johanson ama Donald Johanson bir antropolog. Donald fosil gezisinde bulduğu iskelet parçasının kutlamasını yaparken dinledikleri kasette “Lucy in the sky with diamonds (Gökyüzündeki Lucy elmaslarla)” şarkısında geçen Lucy ismini vermiş ama bu şarkıyı yazan şarkıcı John Lennon ise oğlunun çizdiği resimden ilham almış. Oğlu ise anaokulu arkadaşı Lucy’i düşünerek resmi çizdiğini söylemiş. Ve bu uzay aracına da bu ismi vermeyi uygun görmüşler.

Lucy bir kelebek gibi tasarlanmış ve bu tasarımına uzun yıllar önce başlanmış. O yüzden büyük bir titizlikle hazırlanmış. Lucy önce Dünya’nın yörüngesinde dolanıp Jüpiter’in önünde bulunan Truvalı asteroitlere uğramadan önce Donald Jahason adlı asteroitle karşılaşp gidecek ve tekrardan Dünya’nın yörüngesinde hız kazanıp Jüpiter’in arkasında bulunan Yunanlı asteroitlere uğrayacaktır.

Lucy’nin ismi gibi üzerinde değerli 20 söz bulunuyor ve 2 söz bize ait. Birisi Nobel ödülü almış Türk yazar Orhan Pamuk’tan diğeri ise bir Türk atasözü “Ağaca balta vurmuşlar sapı bedenimden demiş.” 20 söz arasında sadece bu söz anonim. Bu plağın yapılma nedeni ise gelecek kuşaklara bu sözleri miras bırakmak. Ekim ayında uzaya fırlatılmıştır.

NURETTİN TOPÇU

Nurettin Topçu (1909, İstanbul - 10 Temmuz 1975, İstanbul), Türk yazar, akademisyen ve fikir adamıdır. Nurettin Topçu, 1909 senesinde İstanbul'da dünyaya geldi. Nurettin Topçu baba tarafından Erzurumludur. Ailesi Topçuzâdeler diye tanınır.

Dedesi Osman Efendi, Erzurum'un Ruslar tarafından işgali sırasında Türk ordusunda topçuluk etmiş; bu lâkap oradan kalmıştır. Babası Topçuzâde Ahmet Efendi ailenin tek evladıdır. Hayvan ticareti yapmak üzere İstanbul'a göçmüştür.

Nurettin Topçu altı yaşında Bezmiâlem Valide Sultan Mektebi'nin ana kısmına yazılır. Burayı bitirdikten sonra Büyük Reşit Paşa Numune Mektebi'ne verilir. Mektebi birincilikle bitirir. Babası Ahmet Efendi Çemberlitaş'ta kasap dükkânı işletmeye başlamıştır. Bu sıralarda sakın, biraz içe dönük bir mizaca sahiptir. Küçük bir sandıkta kitap ve gazete biriktirmek merakı vardır. İmlâ öğretmeni Nafiz Bey, Topçu'nun hayatı boyunca sürecektir Mehmet Âkif sevgisini uyandıracaktır.

İstanbul Erkek Lisesi'nden mezun olan Topçu, Avrupa'da eğitim almak için girdiği sınavları 1928 yılında kazandı. Hamdi Akverdi, Vehbi Eralp, Ziya Somar gibi kişilerle birlikte burslu olarak Fransa'ya gitti. Daha önceden Fransa'ya giden ve Paris'te bulunan Remzi Oğuz Arık, Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu, Cevdet Perin ve Bedrettin Tuncer ile görüşmeleri oldu.

Topçu önce Aix Lisesi'ne kaydoldu. İlk yazı denemelerini burada kaleme aldı ve üyesi olduğu Sosyoloji Cemiyeti'ne gönderdi. Lise döneminde tanıdığı Maurice Blondel ile daha sonra mektuplaştılar. Anılan lisede psikoloji sertifikası alan Topçu, iki yıl sonra Strasbourg'a gitti ve üniversitede felsefe öğrenimi aldı, ahlâk derslerini tamamladı ve sanat tarihi lisansı yaptı.

Özetle, Nurettin Topçu Fransa'da psikoloji ve estetik, genel felsefe ve mantık, çağdaş sanat tarihi, sosyoloji ve ahlâk, eski çağlar sanat ve arkeolojisi dallarından lisans aldı.

Yazları İstanbul'u ziyaret eden Topçu, 1931 yılında ağabeyi Hayrettin'i yanına aldı. Topçu'nun Avrupa'daki hayatı okul, ev ve kütüphane çerçevesi içinde geçti; haftasonları derneklerin düzenlediği, Samet Ağaoğlu, Ömer Lütfi Barkan, Besim Darkot gibi kişilerin de katıldığı toplantılara gitti. Topçu bu esnada tasavvuf tarihçisi Louis Massignon ile tanıştı. Öncede Dr. Adnan Adıvar'ın Türkçe dersi vermiş olduğu Massignon'a daha sonra bu dersi Topçu verdi. Strazburg'da doktorasını hazırlayan Topçu, Sorbonne'a giderek doktorasını verdi. Bu üniversitede felsefe doktorası veren ilk Türk öğrenci oldu; tezi 1934 yılında Paris'te kitap halinde yayımlandı. 1990 yılında da tıpkı baskısı Kültür Bakanlığı'nca Ankara'da yapıldı. "Bergson" konusunda doçentlik tezi hazırladı fakat kadroya geçemeyince bu tez kitap halinde basılarak yayımlandı.

1975 Nisanı'nda hastalandı. Hastalığının teşhisinde güçlük çekildi. Pankreas kanserine yakalandığı ameliyatta belli oldu. Topçu, 10 Temmuz 1975'te öldü. Fatih Camii'nde kılınan cenaze namazından sonra Topkapı'daki Kozlu Kabristanı'na defnedildi.

Nurettin topçu; Türkiye'nin Maarif Davası, İsyan Ahlakı, Yarınki Türkiye, İslam ve İnsan, Mehmet Akif, Bergson, İradenin Davası... gibi eserler vermiştir.

PANDEMİ PSİKOLOJİSİ

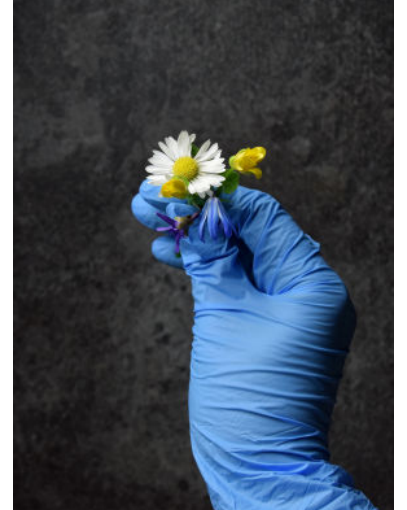
Pandemi... Herkes farklı bir anlam yükleyebilir bu kelimeye; kaygı, kaybetme korkusu, eve kapanmak...

Ne anlam yüklersek yükleyelim kabul etmeliyiz ki pandemi farklı yaş gruplarına göre psikolojimizi, duygu ve düşüncelerimizi ve kararlarımızı etkiledi.

Pandemide Yetişkin Psikolojisi

Çalışmalar COVID-19 hastalığına yakalanan kişilerin korku, can sıkıntısı, stres, uykusuzluk, yalnızlık ve yoğun duygusal davranışlar gösterdiklerini rapor etmiştir. Bu tepkiler panik atak, paranoid belirtiler hatta intihar ile ilişkilendirilmiştir. Aynı şekilde sosyal medyada okunan sadece panik oluşturan yanlış haberleri takip etmekte insan beynini epey meşgul etmektedir. Çin'de yapılan bir çalışmaya göre toplumun dolaylı travmatize olma değerleri hemşirelerden daha yüksek çıkmıştır.

Pandemide Ergen ve Çocuk Psikolojisi

Çocuklar koronavirüs salgınında medyadan ya da yetişkinlerin sohbetlerinden oldukça fazla bilgiye maruz kalmaktadırlar. Eve kapanmaları ve okula gidememeleri sebebiyle günlük rutinleri değişmiştir. Bu durum onlarda şaşkınlık, kaygı gibi durumlar oluşturur. O yüzden ebeveynlerin mümkün oldukça çocukların yanında bu konu hakkında konuşmamaları ya da çocuğun yaşı büyükse onun anlayacağı ve korkmayacağı bir dilde anlatılması gerekir. Ergenlik ise otonominin geliştiğı ve arkadaş ilişkilerinin oldukça önem kazandığı bir dönemdir. Bu yüzden ergenlere sosyal mesafe ayrıca uyarılır. Bu durum ergenlerde psikolojik baskıya ve 'Zaten yeteri kadar sıkıntımız var arkadaşımından da mı uzak olayım?' gibi düşüncelere beyinde yer verebilir.

Pandemide Sağlık Çalışanlarının Psikolojisi

Epidemiyologlar, sağlık personelleri ve bilim insanları küresel salgına dahil olmaları ve çokça fedakarlık yaptıkları için psikolojik olarak etkilenebilirler. Sağlık personelinde zorlu kararlar alma, büyük baskı altında çalışma, bu dönemde hastalara yetebiliyor muyum hissi vardır. Hastaları ve ailesine olan sorumlulukları arasında olan zorlu seçim ve fedakarlık onları derinden etkileyebilir. Diğer meslek gruplarına kıyasla sağlık çalışanlarında sık uyku problemlerine rastlanmıştır.

Bunlara ek olarak da aşırı yemeye bağlı obezite ve tüm yaş gruplarında da internet bağımlılığı kaçınılmaz gerçektir.

ALİ KUŞÇU

Timurlular devrinde Semerkant'ta yetişmiş, daha sonra Osmanlı ülkesinde büyük bir şöhret kazanmış olan Türk astronom ve matematikçisi. Asıl adı Alâeddin Ali, babasının adı Muhammed'dir. Babası, Uluğ Bey'in doğancıbaşısı olduğu için "Kuşçu" lakabıyla anılmıştır.

Kendisi de büyük bir âlim olan ve âlimleri koruyan Uluğ Bey, Ali Kuşçu'yu ya doğrudan doğruya babası vasıtasıyla veya aslen Bursalı olan ve tahsil için Mâverâünnehir'e giden Kadızâde-i Rûmî aracılığıyla tanıyarak ona ders verdi. Dolayısıyla o, matematik ve astronomi alanındaki temel bilgileri Semerkant'ta Uluğ Bey, Kadızâde-i Rûmî ve Gıyâseddin Cemşîd'den aldı. Rivayete göre, bir türlü ilme doymayan Ali Kuşçu, Uluğ Bey ve Kadızâde'den izin alamama endişesiyle gizlice Kirman'a gitti. Orada birçok kitabın yanı sıra Nasîrüddîn-i Tûsî'nin Tetrîdül-kelâm adlı eseriyle şerhini de okuma fırsatı buldu ve daha sonra Tûsî'nin eserini Şerhu't-Tetrîd adıyla şerhederek Ebû Saîd Han'a takdim etti. Tekrar Uluğ Bey'in yanına döndüğünde ona Kirman'da kaleme aldığı Hâllü eşkâlî'l-kamer adlı risâlesini sunarak takdirini kazandı. Bundan sonra ilmini ilerletmek üzere Uluğ Bey tarafından Çin'e gönderildiği ve dönüşünde dünyanın yüzölçümünü, ayrıca meridyeni hesap ettiği bilinmektedir.

Uluğ Bey'in öldürülmesinden (1449) sonra koruyucusuz kalan Ali Kuşçu, Timurlular'ın sarayından ayrılarak hac maksadıyla Mekke'ye giderken Tebriz'e uğradı. Burada Akkoyunlu Hükümdarı Uzun Hasan'dan büyük ilgi gördü ve elçilik göreviyle Fâtih Sultan Mehmed katına gönderildi. İlmine hayran olan Fâtih'in ısrarı üzerine elçilik görevini tamamladıktan sonra İstanbul'a döndü ve yol boyunca büyük törenlerle, armağanlarla karşılandı. Fâtih 1473'te Uzun Hasan üzerine yaptığı sefere birlikte götürdüğü Ali Kuşçu'yu dönüşte Ayasofya Medresesi'ne müderris tayin etti. Bu tayin İstanbul'da astronomi ve matematik alanındaki çalışmalara canlılık getirmiş, hatta Ali Kuşçu'nun derslerini ilim adamları dahi takip etmişlerdir.

Ali Kuşçu'nun Fâtih zamanında Molla Hüsrev'le birlikte Semâniye medreselerinin programını düzenlemeye memur edildiği de rivayet edilmektedir. İstanbul'un boylamını, eskiden belirlenmiş olan 60 derecelik değeri düzelterek 59 derece, enlemini de 41 derece 14 dakika olarak tespit ettiği bilinmektedir. Fâtih Camii'nde de bir basîtesi (güneş saati) vardır. Ali Kuşçu 5 Şâban 879'da (15 Aralık 1474) İstanbul'da vefat etti ve Eyüp Sultan Türbesi civarına defnedildi. Yetiştirdiği talebeler arasında torunu Mîrim Çelebi ile Molla Lutfî meşhurdur.

Ali Kuşçu'nun daha çok şerh-hâşiye türünden olan değişik sahalardaki eserlerini üç grupta toplamak mümkündür:

Astronomi-Matematik

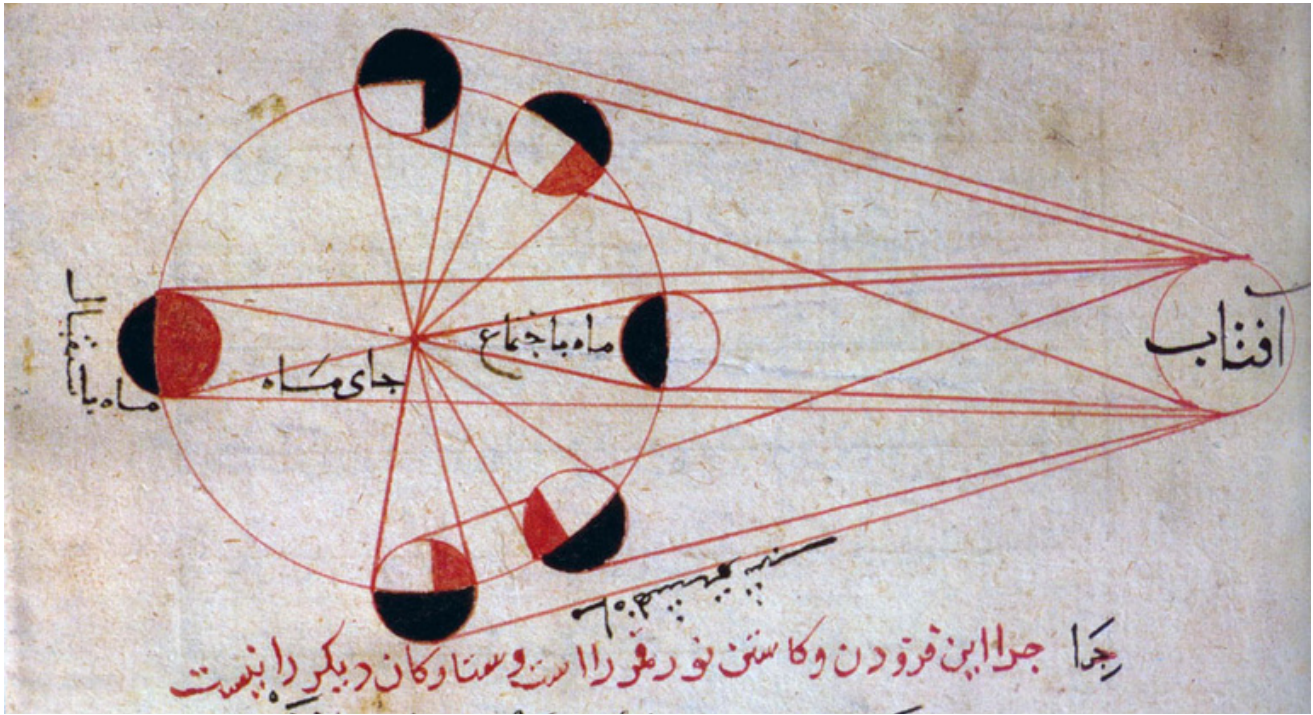
1. Risâle fi'l-hey'e. Astronomi ile ilgili Farsça bir risâle olup Süleymaniye (Ayasofya, nr. 2639, 2640; Esad Efendi, nr. 2033/4), Nuruosmaniye (nr. 4913) ve Köprülü (nr. I, 1582/14) kütüphanelerinde nüshaları vardır.

2. Risâle fi'l-hisâb. Üç makaleden oluşan Farsça bir eserdir. Süleymaniye Kütüphanesi'nde (Ayasofya, nr. 2733) müellif hattı bir nüshası bulunmaktadır.

3. er-Risâletü'l-fethiyye. Akkoyunlu Hükümdarı Uzun Hasan'a karşı elde ettiği zafer münasebetiyle Fâtih'e ithaf edilmiş olan astronomi ile ilgili Arapça bir eserdir. Risâleyi Ali Kuşçu'nun torunu Mîrim Çelebi ile talebesi Sinan Paşa ayrı ayrı şerhetmişlerdir.

4. er-Risâletü'l-Muhammediyye. Ali Kuşçu'nun Arapça olarak kaleme alıp Fâtih'e ithaf ettiği hesap ilmi ile ilgili bu eseri bir mukaddime ve beş makaleden ibarettir. Eserdeki makale sayısı, Farsça Risâle fi'l-hisâb'dan fazladır.
5. Şerh-i Zîc-i Ulug Beg. Farsça bir şerh olup tertip açısından bir zîc için gerekli bütün bilgileri ihtiva etmektedir. İstanbul Kandilli Rasathânesi (nr. 113) ve Râgıb Paşa (nr. 928) kütüphanelerinde birer nüshası bulunmaktadır.
6. Şerhu't-Tuḥfeti's-Şâhiyye. Kutbüddîn-i Şîrâzî'nin astronomiyle ilgili et-Tuḥfeti's-Şâhiyye adlı eserinin şerhidir (bk. Keşfü'z-ẓunûn, I, 367-368). Süleymaniye Kütüphanesi'nde (Cârullah Efendi, nr. 2060) bir nüshası tespit edilmiştir.

Kelâm ve Usûl-i Fıkıh: eş-Şerhu'l-cedîd 'ale't-Tecrîd, Hâşiye 'ale't-Telvîh.

Dil-Gramer: Şerhu'r-Risâleti'l-vaz'îyye, Risâle fî vaz'îl-müfredât, 'Unḳüdü'z-zevâhir, Şerhu's-Şâfiye li'bni'l-Hâcib, Fâ'ide li-tahḳîki lâmi't-ta'rîf, Risâle Mâ ene ḳultü, Risâle fi'l-ḥamd.

Kaynaklarda Ali Kuşçu'ya nisbet edilen, ancak nüshaları tesbit edilemeyen başka eserler de vardır: Târîhu Ayasofya, Tefsîrû'z-zehrâveyn, Maḥbûbü'l-ḥamâ'il, Risâle fî ḥalli eşḳâlî'l-ḳamer, Risâle fî mevzû'âtî'l-'ulûm, Meserretü'l-ḳulûb fî def'î'l-kürûb (bk. Keşfü'z-ẓunûn, I, 286, 448, 572, 883; II, 1676; Sicill-i Osmânî, III, 486-487; Adıvar, s. 47).

Suheybi Rumi (r.a), “Bir kimse Allah’a ve ahiret gününe inanıyorsa, bir ananın evladını sevmesi gibi Süheyb’i sevsin” hadis-i şerifiyle medh olunan, Resulullah (s.a.v)’ın en seçkin ashabından olan bir sahabidir.

SUHEYB-İ RUMİ

Hicretten otuz yıl kadar önce Irak'ın Musul şehri yakınlarında Fırat veya Dicle nehri kıyısındaki bir köyde doğdu. Babası Rebîa kabilesinin kollarından Benî Nemir b. Kāsīt'a mensup bir Arap'tır. Asıl adı Umeyre iken sonradan Rumlar tarafından Suheyb diye değiştirilmiş, Hz. Peygamber de ona Yahyâ isminde bir oğlu bulunmadığı halde EbûYahyâ künyesini vermiştir. Daha çok Suheyb er-Rûmî (Suheyb-i Rûmî) olarak tanınmaktadır. Onun bu nisbeyle tanınmasının sebebi çok küçük yaşta Bizanslılar'ın bölgeye yaptıkları bir saldırıda esir edilmesi ve Bizans topraklarında büyümesidir. Rum kültürüyle yetişen Suheyb gençlik çağında Kelb kabilesi tüccarlarına köle olarak satıldı ve onlar tarafından Mekke'ye götürüldü. Burada Abdullah b. Cüd'ân et-Teymî onu satın aldı ve ardından âzat etti. Hür kaldığı halde memleketine dönmeyen Suheyb bundan sonraki hayatını Abdullah b. Cüd'ân'ınhalîfi (müttefiki) olarak Mekke'de sürdürdü.

Resûl-i Ekrem ile henüz peygamber olmadan önce arkadaşlık kuran Suheyb zaman zaman onunla sohbet ederdi. Gizli davet sürecinde İslâm'dan haberdar olunca Dârülerkam'a giderek İslâmiyet'i kabul etti. O sırada müslümanların sayısı otuz kişinin biraz üzerindeydi. Müslüman olduğunu açıktan söyleyen ilk yedi kişi arasında yer aldığı ve Mekke'de kendisini koruyacak kabilesi ve nüfuzlu çevresi bulunmadığı için müşriklerin saldırılarına mâruz kaldı. Aşırı derecede dövüldü ve çıplak vücuduna demirden zırh giydirilerek güneşin altında bırakıldı.

İnançları uğrunda eziyete uğrayan, bundan dolayı hicret eden, sonra savaşıp sabredenleri Allah'ın bağışlayacağını müjdeleyen âyetin (en-Nahl 16/110) Suheyb-i Rûmî, Bilâl-i Habeşî ve Ammâr b. Yâsir hakkında indiği nakledilir. Suheyb Rumi fazilet, takvâ ve güzel ahlâk sahibi olmasının yanında cömert, hoşgörülü ve şakacı bir insandı.

Hicret sırasında geçirdiği bir rahatsızlık sebebiyle gözlerinden biri ağrımaya başlamış ve bu ağrıyla Kubâ'ya Hz. Peygamber'in yanına gelmişti. Burada kendisiyle birlikte aralarında Resûl-i Ekrem, Ebû Bekir ve Ömer gibi sahâbîlerin de bulunduğu bir topluluğa hurma ikram edilmiş, çok aç olan Suheyb hurmaları iştahla yemeye başlayınca Resûlullah ona, "Gözün ağrıyor ama hurmaları yiyorsun" demiş, Suheybde, "YâResûlallah! Ben ağrımayan gözümü kullanıyorum" diyerek onu güldürmüştü.

Hiz. Ömer, vefat etmeden önce devlet işlerini yürütmek ve mescitte namaz kıldırmak için onu vekil bıraktı; vefat edince cenaze namazını Suheyb kıldırdı. Üç gün süren halife seçimi ve yeni halifeye biat sürecinde mescidde imamlık görevini ifa etti. Hiz. Osman devrinde ortaya çıkan ve Hiz. Ali döneminde devam eden fitne olaylarında tarafsız kalmaya ve yatıştırıcı bir rol üstlenmeye çalıştı. Suheyb, Medine'de vefat etti. Cenaze namazını Sa'd b. Ebû Vakkâs kıldırdı ve Cennetü'l-bakî'a defnedildi. Geç dönemde kaleme alınan bazı eserlerle günümüzde yazılan bazı kitaplarda Suheyb'in 669 yılında gerçekleşen İstanbul seferine katıldığı, dönüşte Çorum'a uğradığı, burada hastalanarak vefat ettiği, Çorum yakınında Hıdırlık diye bilinen yere defnedildiği, bugün burada cami ve ziyaret edilen türbesinin bulunduğu belirtilmekteyse de Medine'de öldüğünün kesin olarak bilinmesi ziyaret edilen bu yerin sadece bir makam olabileceğini göstermektedir.

KITALAR LEZZETLER

ASYA: PAKİSTAN

BİRYANİ

Biryani, ülkede en sık yapılan yöresel yemeklerden biri. Tavuk etini yumuşayınca kadar pişirdikten sonra içine pirinç ve safran eklenerek pişirilmeye devam edilen yemeğin en önemli özelliği bol soğan kullanılması. Sultanlara layık yemek Biryani'yi, ülkenin hemen her restoranında deneyimleyebilirsiniz.

AVRUPA: İSPANYA

PAELLA

Paella temel olarak pirinç ve ona eşlik eden sebze ve etlerden oluşan bir yemek. Paella deniz ürünleriyle, tavuk veya etle yapılabileceği gibi sadece sebzeyle de yapılabilir. Eğer vejeteryansanız da tüketebileceğiniz bir yemek. Valencia'da doğduğu düşünülen bu yemek İspanya'nın her yerinde yapılmakta. En önemli farkı ise, yapıldığı tavadır. Tavalar, Paella tavası olarak satılmaktadır. geleneksel İspanyol yemeklerinin ilk sıralarında yer alır.

AMERİKA: PERU

CEVİCHE

Tüm Latin Amerika'da birçok varyasyonu olsa da Peru mutfağındaki genellikle beyaz etli balıklardan yapılan (levrek veya tilapia) versiyonu en bilineni. Kısaca çiğ deniz ürünleri. Balık ve karides başta olmak üzere deniz mahsullerinin limon suyu, soğan, kişniş ve acı biber ile marine edilmesiyle soğuk olarak servis edilen başlangıç yemeği.

AFRİKA: LİBYA

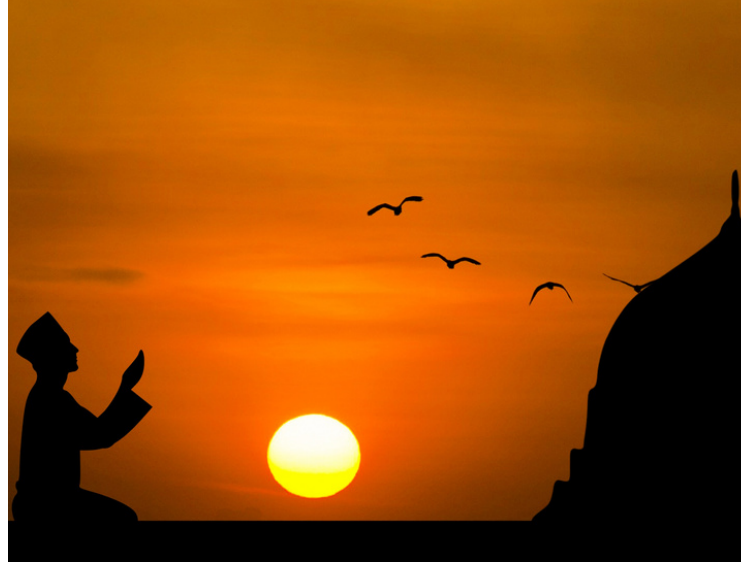
BAZEEN

En spesifik Afrika yemeklerinden biri olan bazeen, Libya mutfağı içinde de kendine önemli bir yer ediniyor. Çoğunlukla arpa unuyla yapılan bazeen, Libya içinde çok fazla tercih edilmektedir. Yemek içinde patates gibi nişastalı gıdalar da bulunmaktadır. Arpa unu ve domates sosu ile yapılan Bazeen elle yenen yöresel bir yemektir. Bazeen'in daha tatlı bir versiyonu olan Asida, beyaz undan yapılmaktadır ve bal, ghee veya tereyağı karışımı ile servis edilmektedir.

NAMAZIN FAYDALARI

Hz. Muhammed (s.a.v.) “Namaz dinin direğidir.” sözü ile namazın ne kadar önemli olduğunu vurgulamıştır. Peki Müslümanlar için olmazsa olmaz bir ibadet olan namazın bilimsel faydaları nelerdir?

1-“Namazda tüm büyük vücut kasları değişik ölçülerde hareket ederler. Namazda hem aktif, hem de izometrik kasılma hareketleri bulunmaktadır. Bu hareketler tüm organizmanın üzerinde direkt ve dolaylı olarak etkide bulunurlar. Namazın vücuttaki önemli kas gruplarını çalıştırması ve düzgün duruş şekli sağlaması, kan dolaşımını artırması, bağ ve tendonların kuvvetlenmesi, kas yırtılmalarının önlenmesi, eklemler üzerine olumlu etkisi, gözleri dinlendirmesi, vücutta biriken elektriksel yüklerin uzaklaştırılması, kireçlenme, tansiyon ve varis gibi durumlara iyi gelmesi bazı faydalarıdır. Ayrıca beyin, kalp, mide, safra, pankreas, böbrek ve idrar yollarına olumlu etkisi vardır.

2- “Araştırmaya göre, namazın karmaşık fiziksel hareketleri, düzenli ve uygun şekilde yapıldığında bel ağrısını azaltabilir.”

3- "Yapılan çalışmalarda düzenli ve dikkatli olarak namaz kılan bireylerin düzenli kılmayanlar ile karşılaştırıldığında daha iyi akıl sağlığına sahip olduklarını göstermiştir."

4- "Namaz aynı anda tekrarlama/konuşma, hafıza hatırlama, işitme, dikkat, görevi başlatmak ve bitirmek için karar, hesaplama, konsantrasyon, zaman duygusu, yer, yön, hijyen, öz disiplin gibi Alzheimer hastalığı sırasında tahrip olan diğer yürütücü işlevleri gerektiren tekrarlayan vücut hareketlerini içerir. Uzun süreli namaz kılınması idrak yeteneğini geliştirebilir, kan lipidlerini düşürebilir ve Alzheimer hastalığını önleyebilir."

5- Namazdaki tüm hareketler kalbin çalışmasını etkileyip kanın vücudun en uç noktalarına gitmesini hızlandırırken aynı anda sinirlerinde hareketini sağlayıp rahatlatır. Uykusuzluğu giderir. Secdede taze kanla yıkanan beyin zindeleşip namaz kılanlarda bunamayı engeller.

6- Huzura kavuşan ve bu duygular içinde konsantre olan insanların beyinlerinde Dopamin, Interleukin-2 gibi maddeler salgılanır. Dopamin rahatlık, ferahlık veren, güzel duygular sağlayan bir maddedir. Interleukin-2 ise insanın savunma sistemini kuvvetlendirir.

Tam bir sağlık kaynağı Viyana Üniversitesi Tıp Fakültesi Profesörü Dr. Hans Tischer, ünlü bir ortopedi uzmanıdır. Bu bilim adamı, kendi sahasıyla ilgili bir hareketler zinciri olan namazı incelemiş ve şöyle bir yargıya varmıştır: "Müslümanların namazı ortopedik açıdan bacaklar, diz, kalça ve ayak bilekleri hatta parmak eklemlerine varıncaya kadar vücudun her eklemi hareket ettirir. Ayrıca boyun, omuz, kol, bacak, sırt ve karın kaslarının tümünü büyük bir ahenk içinde kasılıp yumuşatmakta ve böylece tam bir sağlık kaynağı olmaktadır. Üstelik tüm bu faydalı hareketler günde beş defa tekrarlanmaktadır. Vücut için bundan daha faydalı daha rahatlatıcı bir hareketler topluluğu düşünülemez."

ATA SPORLARIMIZ: ATLI CİRİT

Cirit, etimolojik olarak Arapça kökenlidir ve “hurma ağacının soyulmuş dalı” anlamına gelmektedir. Günümüzde sporcular 100 cm uzunluğunda baş tarafı 2,5 cm çapında oval arkaya doğru 1,5 cm çapında inen ahşaptan yapılmış ve 2,5 cm çaplı tarafı lastik kaplamalı olacak şekilde tasarlanmaktadır. Atlı Cirit sporunun icra edilebilmesi için önem arz eden bir diğer husus da sahadır. Atların hızı ve koşu mesafesi göz önüne alındığında sahanın büyüklüğü bir gereklilik halini almaktadır. Müsabaka, her iki takımdan 7 at ve oyuncu ile başlar ve eğer bir takımın at ve sporcu sayısı beşten aşağı düşerse hükmen mağlup sayılır.

Atlı cirit sporunun adından da anlaşılacağı üzere olmazsa olmaz bir diğer ögesi de attır. At yüzyıllar boyunca Türk kültürünün önemli bir parçası olmuş, Türk hâkimiyetini Asya bozkırlarının ötesine taşımıştır. Sporcu atını seçerken bazı temel özelliklere ve atla duygusal bir bağ oluşturabilmesine dikkat eder. Atın boyun kırma talimlerinin iyi yapılmış olması, manevra kabiliyeti ve müzikle olan uyumunun yanı sıra sağrı yüksekliği gibi binicinin tercihinine dayalı özellikler cirit atı seçiminde önem taşımaktadır.

Geleneksel olarak Atlı Cirit oyunu bayramlarda, Cuma namazı sonrası ya da düğünlerde halkça oynanırdı. Düğün ciritlerinde kız tarafı ve erkek tarafı iki ayrı takım oluştururdu. Günümüzdeyse Atlı Cirit sporu iki takımın birinden bir atının öne çıkıp alay durağındaki rakip takım oyuncularından birine ciridini fırlatmasıyla başlar. Ciridini savurmasının ardından kendi dizisine dönen sporcuyu karşı tarafın oyuncusu hızla takip eder ve ciridini savurur. Ciriti isabet ettirebilen oyuncular takımlarına puan kazandırır. Rakibinin önünü kesip ona ciritle vurma imkânı varken vurmayıp bağışlayan sporcu puan kazanmaktadır. Bu bağlamda Atlı Cirit, sporla erdemin bütünleştiği asil bir yapıya sahiptir.

Atlı Cirit sporunda binici ve atın görünümü estetik bir değer taşımakta toplumsal değerlerimizi yansıtmaktadır. Millî kültürümüzün bir parçası olan beceri, cesaret, çeviklik, erdem ve bağışlama gibi özellikleri sportmenlikle bir araya getirerek yansıtmaktadır.

Hunlardan beri oynandığı bilinen Atlı Cirit sporu, Selçuklu ve Osmanlı Devletlerinde hükümdarlarca ve halk tarafından daima severek oynanmış yahut izlenmiştir. Hatta Osmanlı Sarayında padişahlar cirit oyunuyla gurur duyarak devletin ihtişamını göstermek için yurt dışından gelen elçilere özel müsabakalar düzenlemişlerdir. Atlı Cirit sporu sayesinde barış zamanlarında çevikliğin kaybedilmesinin önüne geçilmiş ve beraber heyecan yaşamının günümüze kadar süregelen en güzel bahanesi olmuştur.

GELENEKSEL TÜRK TİYATROSU

Tiyatro, bir sahnede, seyirciler önünde oyuncuların sergilemesi amacıyla hazırlanmış gösterilerdir. Farklı bir şekilde duyguların ve olayların hareket ve konuşmalarla anlatılmasıdır. Türk edebiyatında ilk tiyatro eseri örnekleri Tanzimat Döneminde verilmiştir. Geleneksel seyirlik oyunların hemen hepsinin çıkış noktası komedidir. Oyunların sonunda genellikle anlatılan olaydan alınması gereken ders vurgulanır. Hepsi yüzyıllardan bu yana sürüp gelen sözlü geleneğin ürünüdür. Oyunun konusu bellidir. Oyuncular oyunun akışına uyarak söylenmesi gereken kalıp sözler dışında doğaçlama yaparlar. Bu oyunlar, yaratıcısı belli olmadığı için halkın ortak malı (anonim) sayılırlar.

Geleneksel tiyatro başlığı altında genellikle kukla, meddah, Karagöz, orta oyunu ve köy seyirlik oyunu gibi gösteri türleri yer alır. Şarkı, dans ve söz oyunlarına dayanan geleneksel tiyatro yazılı bir metne dayanmaz. Geleneksel tiyatroda güldürü ögesi ön plandadır. Genellikle sahnesiz bir tiyatrodur. Bunlardan seyirlik köy oyunlarının kökeni tarih öncesi bolluk törenlerine ve ilkel inançlara uzanır. Bunlarda Türklerin Orta Asya'dan getirdikleri inançların izleri olduğu gibi, Anadolu'da daha önce yaşamış olan toplulukların kültürlerinin de katkısı vardır. Bu oyunların başlangıçta amaçları zamanla değişmiş olsa bile, Türk köylüsünün bu geleneği sürdürdüğü görülür.

Kukla:

Kukla ise Türklerin Anadolu'ya geldiklerinde birlikte getirdikleri bir gösteri sanatıdır. İstanbul'da Osmanlı döneminde el kuklası, ipli kukla, iskemle kuklası gibi değişik türde kukla gösterileri 19. yüzyıla kadar geliştirilerek sürdürülmüştür. Ama kukla sanatı, ondan daha eski bir gösteri olan meddahlık ve İstanbul'a 16. yüzyılda geldiği sanılan Karagöz kadar yaygın olmamıştır.

Meddahlık:

Meddahlık, bir konuyu oynayarak anlatma sanatıdır ve İslam ülkelerinde oldukça yaygın bir gelişme alanı bulmuştur. Diğer gösteri türlerinde güldürüye ağırlık verilmesine karşılık meddahlıkta acıklı, duygusal, dinsel ve kahramanlıkla ilgili konulara da rahatlıkla yer verilebiliyordu. Aynı zamanda "kıssahan" diye anılan meddahlar, sarayda olduğu gibi halk arasında da büyük ilgi görmüştür.

Karagöz ve Hacivat:

Türklerin toplumsal yaşamında önemli bir yeri olan bir başka geleneksel gösteri türü de, bir çeşit gölge oyunu olan Karagöz'dür. Karagöz de meddahlık gibi, bir kişinin yaratıcılığına dayanan bir gösteri türüdür. Hayali ya da hayalbaz denilen karagözcünün bir de yordak adı verilen yardımcısı vardır. Karagöz oyunlarının konuları çoğunlukla gerçek yaşamdan alınmış sahnelerden oluşur.

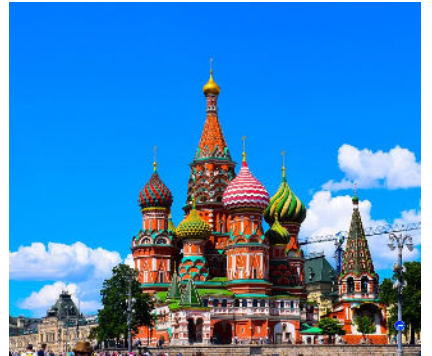
Orta oyunu:

Geleneksel Türk tiyatrosunun birçok bakımlardan Karagöz'e benzeyen, ama canlı oyuncularla oynayan bir türü de orta oyunudur. 16. ve 17. yüzyıllardaki kol oyunu, taklit oyunu, meydan oyunu ve zuhuri gibi oyuncu kollarının gösterilerinden kaynaklanan bu gösteri türü kesin biçimini ve orta oyunu adını 19. yüzyılda almıştır. Orta oyununda yazılı bir oyun metni yoktur. Ana çizgileri bilinen bir konu ele alınarak, oyuncuların doğaçlama yani tuluat yoluyla geliştirdikleri olaylar dizisi, Karagöz dekine benzer konular ve ondakine benzer oyun kişileriyle sahneye getirilir. Oyun yeri seyircilerin çevrelediği hemen hemen boş bir alandır. Orta oyununda Karagöz'ün karşılığı Kavuklu, Hacıvat'ın karşılığı ise Pişekar'dır. Öbür oyun kişileri Karagöz'deki kişilerle büyük benzerlik gösteren kalıplaşmış tiplerdir. Orta oyunu da Karagöz gibi dört bölümden oluşur. Ama burada perde gazeli yerine Pişekâr'ın seyirciyi selamlaması ve zurnacıyla konuşarak oyunu açması, muhavere bölümünde ise Pişekâr ile Kavuklu'nun tanışma konuşmaları (arzbâr) ve Kavuklu'nun sonunda rüya olduğu anlaşılan bir olayı anlatması (terkerleme) gibi özellikler orta oyununun Karagöz'den ayrıldığı bazı ayrıntılardır.

İlginç Bilgiler

- Dünyanın en büyük hayvanı mavi balinadır. Aynı zamanda hayvanlar âleminin en hızlı büyüyen hayvanıdır. Kilosu 22 ayda 26 tona kadar ulaşır.
- Eiffel Kulesi'nin tepesine çıkana kadar 1792 basamak vardır.
- Ketçap 1830'lu yıllarda ilaç olarak satılırdı.
- Kirpiller suda batmaz.
- Rusya'nın dörtte biri ormanlarla kaplıdır.
- Kelebekler ayaklarıyla tat alırlar.
- Hiçbir kâğıt parçası 7 defadan fazla ikiye katlanamaz.
- Timsahlar renk körüdür.
- Dünyanın en hızlı büyüyen bitkisi bambu, bir günde 90 cm kadar uzuyor.
- Çikolatanın köpekleri öldürdüğü doğrudur. Onların kalbine ve sinir sistemine zarar verir. Yarım kilo kadar çikolata küçük bir köpeği öldürebilir.

Bilmece Bildirmece

Yanda verilen
resfebelerin ve
alttaki
bilmecelerin
cevaplarını
bulabilecek
misiniz?

1. Hiç ağırlığım yok ama tüm gemileri batırabilirim.
Peki ben neyim?
2. Su iken taş kesilip bayıldı, güneşi görünce ayıldı.
3. Mini mini ak taşlar, gökten yeri taşlar.
4. Dağdan attım yarılmadı, taştan attım kırılmadı.
Ne kadar da zayıfımış, bir ateşe dayanmadı.
5. Yazın giyinir, kışın soyunur.
6. Eli var. Ayağı yok. Karnı yarık, canı yok.

M
SAY

Suyun Altındaki Kısım?

PEN-ALTI
SAY-DA-M
MA-KALE
cevapları:

resfebelerin
Üstten alta doğru

1. Delik
2. Buz
3. Dolu
4. Kağıt
5. Ağaç
6. Çekir

www.canva.com
www.tr.wikipedia.org
www.aa.com.tr
www.shiftdelete.net
www.tr.euronews.com
www.donanimhaber.com
www.time.com
www.ilimvemedeniyyet.com
www.fikriyat.com
www.dergipark.org.tr
www.nesnedergisi.com
www.edebiyat.com
www.kulturportali.gov.tr
www.blog.gazella.com
www.ensonhaber.com
www.gastromanya.com
www.orangesmile.com

www.islamansiklopedisi.org.tr
www.islamveihsan.com
www.suheybirumi.com
www.siyerinebi.com
www.hurriyet.com.tr
www.oyunmerdiveni.wordpress.com
www.sabah.com.tr
www.blog.biletbayi.com
www.hisglobal.com.tr
www.gezimanya.com
www.bizevdeyokuz.com
www.nasa.gov
www.solarsystem.nasa.gov
www.barisozcan.com
www.allahbir.com
www.haberler.com
www.namazamani.net

www.sehitosmanarslanaihl.meb.k12.tr

Başarmak istiyorsan,
Hedefiniz varsa,
Okumayı seviyorsanız
Gelecek benimdir diyorsanız

Tercihiniz

Şehit Osman Arslan
Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi
Fen ve Sosyal Bilimler Proje Okulu

olsun...

**ŞEHİT OSMAN ARSLAN
KIZ ANADOLU İHL
FEN ve SOSYAL
PROJE OKULU**

"Şehrin Tek Proje Kız İmam Hatip Lisesi"

 Şehit Osman Arslan AİHL

 osmanarslankzoihl

Uçurtlar Mah. Gülkent 1. Cad.No:26
ÇORUM
0364 260 11 16

ŞEHİT OSMAN ARSLAN KIZ ANADOLU İHL FEN ve SOSYAL BİLİMLER PROJE OKULU

"Şehrin Tek Proje Kız İmam Hatip Lisesi"

1

Eğitim Öğretime Uygun,
Geniş,Ferah,Güvenilir Bir Mekanda
Eğitim Görme İmkânı

2

Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler
Programlarından Birini
Tercih Etme ve
Gerektiğinde Değiştirme imkânı

3

Eğitim Öğretim Faaliyetleri
Yanında Ortak Projelerde
Bulunma İmkânı

4

Fen ve Sosyal Bilimler Lisesinde
OKUTULAN DERSLERİN Aynısı
ve Aynı Ders Saati ile

osmanarslankizaihl

Şehit Osman Arslan AIHL

@SH_Os_ArslanAIHL

Üçtutlar Mah. Gülkent 1.cad. No:26 ÇORUM

www.sehitosmanarslanaihl.meb.k12.tr

Başarmak istiyorsanız,
Hedefiniz varsa,
Okumayı seviyorsanız
Gelecek benimdir diyorsanız

Tercihiniz

Şehit Osman Arslan
Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi
Fen ve Sosyal Bilimler Proje Okulu

olsun...